

Nr 43.

Av herrar **Lindström** och **Strand**, om höjning av tilläggstul-
larna å choklad och konfityrer, innehållande choklad.

Genom beslut av senaste urtima riksdag infördes en industrisockerskatt, som utgår med 40 öre för socker och med 32 öre för sirap för varje kilogram av varans nettovikt. Vidare antogs en förordning om accis å druv- och stärkelsesocker samt stärkelsesirap, vari fastställdes en accis på 20 öre pr kilogram av nämnda varors nettovikt.

Dessa skatter på råvarorna för en betydelsefull inhemsk industri ha väckt bekymmer hos industrins arbetare och företagare. Det gäller främst choklad- och karamellfabrikerna. Enligt senaste statistisk årsbok sysselsatte dessa fabriker år 1935 icke färre än 5.019 arbetare, och deras salutillverkningars värde uppgick enligt samma källa för år 1937 till 66.639.000 kronor. Man kan alltså slå fast, att denna industri har ett icke ringa värde för folkförsörjningen.

Efter nämnda skatters genomförande få här omtalade industrier åtaga sig många ökade bördor. Med skatterna följa prishöjningar på de saluförda produkterna. På grund av denna industris speciella förhållanden kunna de förändrade priserna på råvarorna icke täckas endast genom en enkel prisökning på den färdiga varan. I stor utsträckning måste prishöjningen mötas genom en förminskning av storleken och vikten på varorna. Detta kan endast ske genom anskaffandet av nya formar, inslagningsmaskiner och dylikt, som allt måste inköpas från utlandet. Choklad- och karamellindustrins på grund därav ökade utgifter beräknas till 4 å 5 miljoner kronor. Under nuvarande förhållanden i världen kunna även svårigheter möta vid anskaffningen utifrån av denna material.

De genom beskattningen ökade priserna få för fabrikerna även den verkan att provisioner till försäljare, rabatter till grossister och detaljister samt kassarabatter måste i motsvarande mån ökas. Självklart verkar också detta betungande för industrin. Redan nu har den sammanlagda kostnadsökningen och därmed följande prisstegringar föranlett avskedande av personal vid fabrikerna. Detta har enligt vad vi ha oss bekant varit fallet vid de sex största fabrikerna i branschen i Göteborg.

Under dessa förhållanden måste den utländska konkurrensen, som redan gjort sig kännbar, bli pressande. Det måste anses rimligt att tullsatserna på vederbörande varor ökas åtminstone med de belopp, vartill den nya industrisockerskatten uppgår. Den utredningsman, som inom finansdeparte-

mentet biträdde med beredandet av frågan om industrisockerskatten, kommerserådet H. Carlborg, gav sitt principiella erkännande åt denna ståndpunkt. Han yttrade i sin promemoria bland annat följande:

»Det torde dessutom vara påkallat att undersöka, i vad mån ett ökat tullskydd kan och bör beredas varor, vid vilkas tillverkning skattebelagda sötningsmedel komma till användning. De varor, som härvid närmast komma i fråga, äro dels syltade frukter och bär m. m. samt vin, varom mera i det följande, dels följande i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning upptagna produkter av livsmedelsindustri:

Stat. nr	V a r u s l a g	Nu utgående tull för 100 kg	
		tull kr.	tilläggstull kr.
293	Kulör, även i fast form, icke innehållande sprit ..	20:—	—
298	Choklad, även med tillsats av socker eller mjölk, av vanilj eller andra aromatiska ämnen	50:—	30:—
	Konfityrer, ej särskilt nämnda:		
299:1	innehållande choklad	100:—	50:—
	andra		
299:2	karameller	50:—	—
300	käx	50:—	—
301	pastiljer	50:—	—
302	andra	50:—	—

Importen av nu nämnda varor har de senaste tre åren ställt sig på följande sätt:

nr	1936		1937		1938	
	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.
nr 293	159.629	86.435	169.345	90.244	153.290	83.359
» 298	52.784	128.985	64.050	152.054	54.941	140.550
» 299:1	18.988	49.404	25.646	61.290	25.483	64.736
» 299:2	30.032	45.181	47.870	83.229	75.582	120.122
» 300	7.210	9.148	3.823	6.563	22.472	31.796
» 301	13.908	40.051	8.181	23.423	9.957	28.120
» 302	478.783	768.678	574.456	904.942	606.708	950.786

För ovannämnda varugrupper äro emellertid tullsatserna bundna för rubrikerna nr 299:2 och 300—302 genom handelsöverenskommelsen den 15 maj 1933 med Storbritannien och Norra Irland. En höjning i fråga om dessa tullpositioner kan sålunda förekomma endast för den händelse nämnda över-

enskommelse, som gäller med sex månaders uppsägningstid, härutinnan ändras. Det har tillsvidare ej ansetts böra räknas med denna eventualitet, vadan sålunda nu endast positionerna nr 293, 298 och 299:1 tagas i betraktande.

Hithörande varor äro av ganska växlande beskaffenhet i vad angår den omfattning, i vilken sötmedel komma till användning vid deras tillverkning. Det är sålunda svårt att så avväga ett ökat tullskydd, att detta ens närmelsevis i de enskilda fallen motsvarar den ökning i det inhemska industrisockerpriset, som skulle uppkomma genom påläggande av en industrisockerskatt av 50 öre för kilogram. I fråga om nr 298 Choklad och nr 299: 1 Konfityrer, ej särskilt nämnda, innehållande choklad, kunde en fördubbling av nu gällande tilläggstullar tänkas lämplig.»

Utredningsmannen tillstyrker dock icke direkt tullhöjningar för de varor, ifråga om vilka handlingsfrihet föreligger. Han anser att den inhemska tillverkningens konkurrenskraft gentemot importvarorna skulle kunna stärkas genom rationalisering i fråga om distributionen och återförsäljningen av sötsaker m. m. I sistnämnda avseende äro dock företagarna inom branschen av den uppfattningen att rationaliseringen redan är så långt driven att den icke kan giva de fördelar, som krävas för att möta konkurrens-hotet. — I sin proposition om industrisockerskatt till urtima riksdagen, nr 89, föreslog heller icke finansministern någon höjning av tullsatserna för de icke genom handelsöverenskommelsen bundna sötsakerna.

Urtima riksdagens första särskilda utskott yttrade i sitt utlåtande angående förslaget till förordning om industrisockerskatt, nr 79, endast följande ord: »Då tullsatserna för åtskilliga av ifrågavarande varuslag äro bundna genom handelsöverenskommelser, torde det för närvarande icke vara möjligt att genom höjning av tullarna öka skyddet för dessa varuslag. I följd härav komma de inhemska varorna att i konkurrensen med motsvarande utländska bliva sämre ställda än som hittills varit förhållandet. Det nu anförda finner utskottet böra mana till försiktighet vid fastställandet av skattesatsen.»

Härigenom fastslår i varje fall utskottet att de inhemska varorna bli sämre ställda i konkurrensen än hittills. Därav kan möjligtvis utläsas ett indirekt medgivande av att ett ökat skydd för den inhemska tillverkningen av sötsaker efter införandet av industrisockerskatten vore motiverat. I fråga om de genom handelsöverenskommelsen med Storbritannien och Norra Irland bundna tullsatserna kan självklart ingen ändring yrkas. Här kan endast uttryckas en förhoppning om att vid första lägliga tillfälle — under förutsättning av att industrisockerskatten kvarstår — försök att uppnå lämpliga justeringar göras.

För de obundna tulltaxepositionerna, stat. n:ris 298 och 299:1, d. v. s. »Choklad, även med tillsats av socker och mjölk, eller av vanilj eller andra aromatiska ämnen», samt »Konfityrer, ej särskilt nämnda, innehållande

choklad», torde det vara lämpligt att snarast möjligt vidtaga en justering uppåt. Detta skulle åtminstone i någon mån förbättra läget för den inhemska sötsaksindustrin. Lämpligt torde vara att för uppnående av detta syfte mål höja tilläggstullen för senast angivna varuslag med kr. 40: — pr 100 kilogram.

I enlighet härmed föreslås,

att riksdagen måtte besluta att höja nu utgående tilläggstullar för de varuslag, som upptagas under gällande tulltaxas stat. n:ris 298 och 299: 1, med kr. 40: — pr 100 kilogram.

Stockholm den 22 januari 1940.

Rickard Lindström.

Axel Strand.